



Anul LVIII

Nr. 21

Arad, 20 Maiu 1934.

# BISERICA ȘI ȘCOALA

## REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

### O serbare.

Duminecă în 13 Mai, a. c. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie împlinind 45 de ani, consilierii, funcționarii, profesorii Academiei teologice, parohia centrală din Arad, autoritățile publice precum și mult public intelectual din Arad, au făcut înaltului prelat o vie manifestare de simpatie.

La finea sf. liturghii, s'a slujit la biserica catedrală un Te-Deum cu rugăciune de închinare pentru sănătatea P. S. Sale.

Dela catedrală publicul a mers la reședința episcopescă pentru a prezenta omagii P. S. Sale.

Aici, oaspeții, aranjându-se în salonul mare în semi-cerc, la apariția P. S. Sale, părintele consilier S. Stana, a rostit următoarea vorbire de felicitare :

*Prea Sfințite Domnule Episcop,  
Nouă Prea Iubit Părinte sufletească!*

Este în firea ori căruia individ că, atunci când își sărbătorește ziua nașterii, să se concentreze în intimitatea sufletului său și să mulțumească lui Dumnezeu, pentru toate câte i-a dăruit în viață.

Apoi, pe aripile nostalgiei, își trimite gândurile duloase, departe, departe... peste văi și munți, la casa părintească din satul de naștere. În drumul lor aceste gânduri, se opresc la două cruci din cimitirul satului, unde depun câte-o lacrimă de recunoștință și rostesc o rugăciune ferbinte pentru odihna scumpilor părinți. De aici gândurile trec la casa părintească pe care o îmbrățișează cu dragoste, poposesc pe prisma acestei case și ca 'ntru'n film își trec pe din nainte cele mai scumpe momente, petrecute aici cu părinții și frații iubiți.

Înzestrat cu o temeinică merinde sufletească a-ți plecat și Prea Sfințita Voastră, înainte cu trei

decenii și jumătate, din casa modestă, dar plină de evlavie a unui învățător harnic din țara lui Radu Negru, ca să învățați carte și să vă puneți serviciile în slujba Bisericii și a neamului nostru.

Prin muncă și sacrificii grele a-ți leștit în viață împodobit cu calități frumoase. De atunci până azi a-ți urcat a III-a etapă a valorilor ierarhice. Întâi ca funcționar și secretar la arhiepiscopia din Sibiu, apoi ca director general în Ministerul de Culte, iar în anul 1925 Providența divină și vrednicile P. S. Voastre v'a adus pe tronul episcopiei noastre.

Treptele tronului episcopesc din Arad, le-a-ți urcat Preasfințite, în împrejurări extrem de grele. Aici a-ți venit cu o dublă îndatorire: și religioasă și națională. Căci sub masca diferitelor secte religioase, dușmanii au asaltat și asaltează și azi din greu Biserica noastră, știind că, slăbind puterea ei, sfărâmițează temelia statului român. Pe de altă parte, din ruinele războiului mondial, s'a ridicat o lume nouă, cu altă mentalitate și mod de cugetare. Busola vieții morale s'a coborât adânc, conștiințele sunt stăpânite de râvna după o viață ușoară fără muncă și plină de plăceri.

Norocul a fost, că la vremurile noului Dzeu, ne-a trimis om nou, care ca o trîmbiță de alarmă, vestește lumii românești, — în scris și prin grai viu, — marea valoare a puterilor spirituale ce isvoresc din sfințele noastre altare ortodoxe.

*Prin munca prodigioasă a Prea Sfințitei Voastre, care a avut ecou până sus la Suveranul, țării la maturul corp al Academiei Române, și care a trecut departe peste granițele patriei noastre, a-ți creat un nou curent de activitate în viața Bisericii românești.*

Nenumăratele cărți ce părăsesc teascurile Tipografiei noastre aproape în fiecare lună, articolele judicioase ce împodobesc cele mai de seamă ziare și reviste din patria noastră, vizitațiile canonice prin cari a-ți străbătut eparhia Aradului în lung și lat, lăsând în urma P. S. Voastre valuri și valuri de lumină și mulțumire în sufletele credincioșilor năcăjiți de

grijile zilei, toate acestea ne spun că *Episcopul Aradului muncește din greu și veghează și că zorile dimineții de multe ori îl găesc la masa de scris.*

*Rezultatele se întrevăd, căci în ciuda eclipsei morale ce stăpânește cea mai mare parte din viața noastră publică și particulară, pe orizontul Bisericii noastre se remarcă o înviorare îmbucurătoare. Cei mai savanți, și cei mai competenți oameni ai neamului nostru, declară că, religia ortodoxă este valoarea fundamentală a sufletului românesc și a tuturor creștinilor lui, fie de ordin politic, național sau cultural.*

In aceste momente când Prea Sfinția Voastră sărbătoriți ziua nașterii, consilierii și funcționarii episcopiei noastre. Onor corp profesoral al Academiei teologice, Prea Cucernicii protopopii preoțimea și printr'ânsii poporul credincios din eparhia Aradului, prin glasul meu modest Vă aduc tributul lor de stimă venerațiune și admirație. Suntem mândri, Prea Sfințite, că în ceste vremuri de prefaceri mari, destinele eparhiei noastre, sunt depuse în mâinile vrednice ale Prea Sfinției Voastre. Când Vă asigurăm de iubirea, devotamentul și omagiile noastre, Rugăm pe bunul Dumnezeu să Vă împlinească toate dorințele și să Vă dăruiască ani mulți cu sănătate, ca să puteți munci cu acelaș elan de însuflețire și să conduceți destinele Bisericii românești spre culmile progresului și spre fericirea iubitei noastre patrii. La mulți ani, și Dumnezeu să Vă ajute.

Profund emoționat, P. S. Sa Episcopul nostru, a răspuns cam următoarele :

### *Prea Cucernicii Părinți și Iubiții Mei,*

Este al doilea prilej din anul acesta, când veniți să-mi prezentați omagiile Clerului și poporului dreptcredincios. Dar eu nu sunt decât un exponent al voinței divine, care m'a trimis în această de Dumnezeu păzită Eparhie, și prin urmare, întâi de toate, trebuie să-l dau lui Dumnezeu prin osul de recunoștință, că m'a învrednicit să Vă fiu păstor. În al doilea loc, sunt recunoscător acumpilor mei părinți, cari cu slabele lor puteri, mi-au ajutat ca să fiu azi aci. Iar Frăților Voastre cu ce V'ași putea fi recunoscător? Desigur numai cu smerenia. Căci sf. Apostol Pavel în epistola către Filipei, având de scop ca să-i mângăie pe sfinții (creștinii) din Filipei, le dă ca mângăiere, smerenia. Când vor avea smerenia necesară, totul va fi bine și nu vor mai cărți unul asupra celuilalt. Tot sf. Ap. Pavel zice ca să nu cugetăm nimic despre noi, decât numai chipul robului luând asupra noastră, voind să ne învețe smerenia. Așa că prin aceasta Vă voi da recunoștință până la moarte.

Dar și Frăților Voastre Vă cer un singur lucru : să aveți dragoste față de mine și Vă promit că vă voi pomeni în rugăciunile mele. Să mă iubiți cu dragoste curată, ca și Dumnezeu să reverse dragostea Sa cea mare și bogată asupra noastră, căci numai El este dragostea deplină.

La fine oaspeții au fost invitați la o gustare. În cursul zilei de Duminică P. S. Sa a primit o mulțime de scrisori și telegrame de felicitare.

## Ședința a III-a

ținută la 7 Maiu 1934, începând la orele 11 din zi.

*Președinte:* P. Sf. Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa.

*Secretar:* Sava Tr. Seculin.

**18.** Se citește sumarul ședinței I. și a II-a și se verifică.

**19.** Se prezintă cererile de concediu ale deputaților: dl Ioan Plso pe ziua de 7 Maiu c., Păr. Arhim. Policarp Morușca, Păr. Dr. P. Țucra, dl Dr. R. Coțoiu și dl Dr. P. Obădean pentru restul sesiunii Adunării eparhiale; Concediile cerute se acordă.

**20.** Comisia de validare, prin raportorul Dr. C. Balta, propune :

având în vedere, că în adunările parohiale electorale din circumscripția Pecica toate voturile exprimate le-a întrunit Dr. Cornel Iancu și în circumscripția electorală Butești Dr. Mihail Mărcuș, cari în baza rezultatelor au fost proclamați deputați aleși și că în contra acestor alegeri nu s'au făcut contestații, — aceste alegeri să se valideze.

Adunarea Eparhială declară validate alegerile d-lor: Dr. Cornel Iancu în circumscripția electorală Pecica și Dr. Mihail Mărcuș în circumscripția electorală Butești.

**21.** Dl Dr. Coriolan Balta raportorul comisiunii organizatoare referență asupra raportului general Nr. 3117/1934 al Consiliului Eparhial, secțiile unite către Adunarea Eparhială despre activitatea sa în anul 1933 și în numele aceleiași comisiuni propune, iar

Adunarea Eparhială la la cunoștință acest raport în general. Raportul se va tipări între anexele actelor și desbaterilor Adunării eparhiale (Anexa B).

**22.** Intrându-se în desbaterea specială a aceluiaș raport No. 3117/934 al Consiliului Eparhial, secțiile unite, Comisiunea organizatoare prin acelaș raportor propune, iar

Adunarea Eparhială la la cunoștință cu privire la pct. 1 din acel raport că toate hotărârile Adunării Eparhiale din 1933 au fost împărțite spre executare secțiilor și secretariatului.

**23.** La pct. 2 din acelaș raport No. 3117/934 al Consiliului Eparhial, secțiile unite, referitor la moartea marelui ortodox, bărbat de stat și secretar al Consiliului nostru eparhial de ple memorie *Vasile Goldiș*, Comisiunea organizatoare prin acelaș raportor propune, iar

Adunarea Eparhială hotărăște ca cu profundă durere și regret să se eternizeze în pro

cesul verbal al Adunării eparhiale veșnica pomenire și amintire a celui dispărut, care a fost Vasile Goldiș și în semn de veșnică recunoștință și omagiu consacră un minut de ploasă amintire prlu ridicare.

**24.** În legătură cu pct. 3 din raportul Consiliului Eparhial, secțiile unite Nr. 3117/934, referitor la vacanța postului de secretar al Consiliului Eparhial Comisiunea organizatoare propune prin acelaș raportor, iar

Adunarea Eparhială la la cunoștință raportul și roagă pe P. Sf. Sa Părintele Episcop de a stăruia la înaltul Guvern pentru a fi menținut acest post și de a fi cât de curând îndeplinit, având în considerare importanța lui pentru bunul mers al lucrărilor și servirea intereselor acestei de Dumnezeu păzite Eparhii a Aradului.

**25.** În legătură cu pct. 4 din raportul Nr. 3117/934 al Consiliului Eparhial, secțiile unite, referitor la vacanțele deputaților decedați din circumscriptiile Buteni și Pecica Comisiunea organizatoare propune prin acelaș raportor, iar :

Adunarea Eparhială la la cunoștință acest raport fiind vacanțele chiar îndeplinite.

**26.** Referitor la pct. 5 din raportul No. 3117/934 al Consiliului Eparhial, secțiile unite, Comisiunea organizatoare prin acelaș raportor propune, iar :

Adunarea Eparhială la la cunoștință și ratifică definitivarea contabilului Remus Moldovan.

**27.** Referitor la pct. 6 din acelaș raport No. 3117/934 cu privire la depunerea jurământului și intrarea în rândul consilierilor supleanți la secția economică a D-lui Dr. Gheorghe Sârbu Comisiunea prin acelaș raportor propune, iar

Adunarea eparhială îl ia la cunoștință.

**28.** În nexul pctului 7 din raportul No. 3117/934 al Consiliul Eparhial referitor la promovarea dlui Iosif Moldovan intru Consilier onorific în secția culturală, raportorul Comisiunii organizatoare propune, iar

Adunarea Eparhială hotărăște alegerea unui nou consilier supleant la secția culturală pentru restul periodului.

**29.** În nexul pctului 8 din raportul No. 3117/934 al Consiliului eparhial referitor la vacanța în congresul național, Comisiunea organizatoare propune, iar

Adunarea Eparhială hotărăște alegerea unui delegat mirean al eparhiei noastre la Congresul Național din București în locul decedatului V. Goldiș.

**30.** Referitor la pct. 9 din raportul Consiliului Eparhial No. 3117/934 cu privire la primirea P. C. prof. dela Academia noastră teolo-

gică la fondul general de pensii al Statului raportorul Comisiunii propune, iar

Adunarea Eparhială îl ia la la cunoștință și exprimă cele mai frumoase mulțumiri P. S. Sale Părintelui Episcop, pentru intervențiile încoronate de satisfăcătorul succes.

**31.** Cu privire la punctul 10 din raportul No. 3117/934 al Consiliului Eparhial, secțiile unite, referitor la proprietatea bisericii asupra bunurilor școlare și confesionale Comisiunea organizatoare prin acelaș raportor propune, iar

Adunarea Eparhială repetă hotărârea sa No. 20 din sesiunea anului trecut și invită Consiliul Eparhial de a stăruia în continuu și permanent pentru soluționarea acestei chestiuni.

**32.** În legătură cu punctul 11 din raportul Consiliului Eparhial, secțiile unite, No. 3117/934, referitor la înființarea episcopiei din Timișoara, Comisiunea organizatoare prin acelaș raportor al său propune, iar

Adunarea Eparhială după ce iau cuvântul deputații Dr. P. Cioban, Dr. A. Cosma și Dr. R. Velici hotărăște să repete hotărârea adusă în sesiunea trecută sub No. 21 pentru îndeplinirea dorințelor testamentare ale marilor Bănățeni și ale justelor desiderate ale Banatului și în baza hotărârii Congresulul mitropolitan No. 64 din 1900 de a vedea înfăptuită Episcopia sau chiar Mitropolia în capitala Banatului. În acest scop roagă pe P. Sf. Sa Păr. Episcop al nostru ca împreună cu P. S. Sa Vasile al Caransebeșului să afle acordul de arondare pentru toate eparhiile din mitropolia noastră Această hotărâre se va trimite și P. Sf. Episcop al Caransebeșului ca o rugare făcută de către Adunarea noastră Eparhială pentru o grabnică înțelegere și soluționare de a se vedea încăunată cărja arhierescă în metropola Banatului și astfel să fie îndeplinită justa cerere devenită istorică în organizarea bisericească a ortodocșilor bănățeni.

**33.** Acelaș raportor al Comisiunii organizatoare referență asupra raportului special No. 3000/934 al Consiliului Eparhial, secția bisericească, referitor la aprobarea Statutelor fondului ajutorului preoțesc al preoțimel ort. rom. din Eparhia Aradului și după ce iau cuvântul deputații Dr. A. Cioban, Dr. C. Iancu, Dr. V. Chiroiu, Dr. Ștefan Clorolanu, Dr. P. Petică și Dr. L. Gheorghevici, propune, iar

Adunarea Eparhială în la cunoștință aprobatoare înființarea Asociației din chestiune, invitându-se Adunarea generală a preoților ca la întocmirea și modificarea Statutelor să se conformeze intru toate normelor în vigoare.

**34.** Urmând a se proceda la alegerea unui delegat în Congresul național bisericesc și a unui consilier supleant în secția culturală

a Consiliului Eparhial cari locuri au devenit vacante prin moartea fostului delegat Vasile Goldiș, și prin promovarea fostului consilier supleant Iosif Moldovan, P. Sf. Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa suspendă ședința pentru 5 minute. După redeschidere se procedează la alegere prin votare secretă. Terminându-se votarea Președintele P. Sf. Sa Părintele Episcop Dr. Grigorie Gh. Comșa dispune despuirea scrutiniului, care dă drept rezultat 46 voturi exprimate pentru dl Dr. Ioan Suciuc ca delegat în Congresul național bisericesc și Dr. Cornel Radu ca consilier supleant în secția culturală a Consiliului Eparhial.

În urma acestui rezultat Președintele P. Sf. Sa Părintele Episcop declară ales delegat în Congresul național pe dl Dr. Ioan Suciuc și consilier supleant în secția culturală a Consiliului eparhial pe dl Dr. Cornel Radu.

**35.** Comisia economică prin raportorul Dr. P. Cioban referă asupra raportului general Nr. 3148/1934 al Consiliului Eparhial, secția economică, despre gestiunea anului 1933 și propune, iar

Adunarea Eparhială hotărăște: raportul fiind tipărit și distribuit membrilor Adunării Eparhiale se consideră citit; se ia în general la cunoștință și se va tipări între anexele actelor și desbaterilor Adunării eparhiale. (Anexa E.)

**36.** Intrându-se în desbaterea specială a acelui raport al Consiliului Eparhial, secția economică Nr. 3148/1934, punct 1, cu privire la numărul actelor nerezolvate și a celor rezolvate.

Comisia economică constată că nu există un sistem de împărțire al muncii raționale și că văzând materialul aglomerat la secția economică se impune angajarea unui funcționar, care să-și însușească în timpul cel mai scurt administrarea și modul de soluționare al diferitelor chestiuni economice și care să fie permanent în serviciul secțiunii economice și retribuit. Acelaș raportor în numele Comisiunii propune, iar

Adunarea Eparhială dă autorizație Consiliului Eparhial să îndeplinească prin concurs postul din chestiune.

**37.** Cu privire la punct 2 din acelaș raport al Consiliului Eparhial, secția economică, Nr. 3148/1934 referitor la banii investiți în realități din partea comunelor bisericești în anul 1933, Comisia prin acelaș raportor propune, iar

Adunarea eparhială ia la cunoștință investițiile făcute și recomandă ca și pe viitor capitalul disponibil în numerar al diferitelor

comune bisericești să se investească în realități producătoare de venit.

**38.** În legătură cu punct 2 din raportul Consiliului eparhial, secția economică, Nr. 3148/1934 referitor la fondul milelor din parohii pentru ajutorarea săracilor acelaș raportor în numele Comisiunii economice propune, iar

Adunarea Eparhială ia la cunoștință starea fondului cu finea anului 1933 în suma de 1179343 Lei și

**39.** În legătură cu punctul 3 din acelaș raport Nr. 3148/1934 al Consiliului Eparhial, secția economică, privind cenzurarea bugetelor din parohii acelaș raportor propune în numele Comisiunii economice, iar

Adunarea Eparhială hotărăște: să ia la cunoștință și se aprobă raportul despre cenzurarea bugetelor parohiale pe anul 1933.

**40.** Cu privire la punctul 4 din acelaș raport Nr. 3148/1934 al Cons. Eparhial, secția economică, privind cenzurarea socoțiilor parohiale pe anul 1933, acelaș raportor propune în numele Comisiunii economice, iar Adunarea eparhială hotărăște:

se ia la cunoștință cu aprobare rugându-se Veneratul Consiliu Eparhial să ia măsurile și sancțiuni imediate față de conducătorii oficiilor parohiale, cari se află în întârziere mai mult de un an în prezentarea socoțiilor. Aceste măsuri și sancțiuni vor consta din amenzi și rețineri de salariu.

**41.** Privitor la punctul 5 din raportul Nr. 3148/1934 al Consiliului Eparhial, secția economică, privind starea fondurilor și fundațiilor bisericești din parohii, Comisiunea economică prin acelaș raportor al său propune, iar Adunarea Eparhială hotărăște:

se ia la cunoștință raportul despre starea fondurilor și fundațiilor bisericești din parohiile eparhiale, din care rezultă că aceste fonduri și fundațiuni la finea anului 1933 dau suma de 25.183.882 Lei și 183.393 Dinari.

**42.** Cu referire la punctul 6 din acelaș raport Nr. 3148/1934 al Consiliului Eparhial, secția economică, privind datele statistice despre averile imobile și mobile bisericești, culturale și fundamentale ale parohiilor din eparhie, acelaș raportor propune în numele Comisiunii economice, iar Adunarea Eparhială hotărăște:

se ia la cunoștință datele statistice sumare despre averile imobile și mobile bisericești, culturale și fundamentale ale parohiilor din eparhie, din cari rezultă că la finea anului 1933 parohiile dispun de biserici, case parohiale, edificii de școli confesionale, case pentru alte scopuri, pământuri bisericești, școlare, culturale, fundamentale, alte imobile bisericești, școlare și fundamentale, mobilier bi-

sericesc, școlar, cultural, capitale și fonduri bisericești, școlare și fundaționale în valoare totală de Lei 245.774.185.

**43.** Referitor la punctul 7 din acelaș raport Nr. 3148/134 al Consiliului Eparhial, secția economică, privind fondurile de bucate ale parohiilor din eparhie, acelaș raport propune în numele Comisiunii economice, iar Adunarea Eparhială hotărăște :

se iau la cunoștință datele despre fondurile de bucate ale parohiilor din eparhie.

**44.** Comisia economică constată că sf. Mănăstire Hodoș Bodrog nici de data aceasta n'a trimis socoțile spre cenzurare și aprobare la Veneratul Consiliu Eparhial, sau întrucât aceste socoți s'ar fi trimis Veneratului Consiliu Eparhial, secția economică a acestuia nu le-a prezentat Adunării Eparhiale spre cenzurare și aprobare, ba ce e mai mult nu s'a executat nici hotărîrea Adunării Eparhiale Nr. 53 și 131 din 1932. Prin urmare Comisiunea economică prin raportorul său propune, iar Adunarea Eparhială hotărăște :

Adunarea Eparhială susține în vigoare hotărîrile luate în 1932 și Veneratul Consiliu Eparhial se invită a pune în termen de 3 luni la dispoziția comisiunii, compusă din d-nii Ioan Georgia, Remus Rafiroiu și Dr. Pompiliu Cioban, toate socoțile referitoare la administrarea averilor sf. Mănăstiri H. Bodrog începând cu anul 1924 până la anul 1933. Sf. Mănăstire va fi rugată să pună la dispoziție toate actele necesare pentru facerea unui inventar real și precis despre toată averea sa mobilă și imobilă.

**45.** Comisia economică cu privire la asigurarea averilor imobile ale comunelor bisericești și ale eparhiei, după ce iau cuvântul Dr. C. Iancu, D. Muscan, Dr. A. Cioban, Dr. A. Iancu, R. Rafiroiu, propune, prin acelaș raport, iar Adunarea eparhială

la la cunoștință asigurările făcute; Consiliul Eparhial să urgenteze extradarea polițelor de asigurare, și și în viitor să facă asigurările conform dispozițiilor regulamentare.

**46.** Acelaș raportor referență asupra raportului special Nr. 3147/934 al Consiliului Eparhial, secția economică, privitor la starea fondurilor și fundațiilor administrate de Consiliul Eparhial și propune în numele Comisiunii economice, iar Adunarea eparhială hotărăște :

raportul fiind tipărit și distribuit membrilor Adunării Eparhiale se consideră citit, se aprobă. Consiliul Eparhial îi dă cuvenita descărcare pe anul 1933, privitor la aceste fonduri și fundații. Raportul se va tipări între anexele actelor și debaterilor Adunării Eparhiale (Anexa F).

**47.** Acelaș raportor prezintă bugetul Consiliului Eparhial și al Academiei teologice din Arad cu propunere de aprobare, iar Adunarea Eparhială

il primește și aprobă cu necesitățile bugetare ce se vor mai aduce în ședințele ulterioare.

**48.** Raportul special al Veneratului Consiliu Eparhial Nr. 6145/1933 referitor la cumpărarea casei din Arad, Bulev. Reg. Maria 16, Comisiunea propune prin raportorul său, iar Adunarea Eparhială îl ia la cunoștință.

**49.** Raportul special al Veneratului Consiliu Eparhial Nr. 4901/1933 referitor la zidirea unei case nouă în Arad, str. Barițiu Nr. 27, Comisia propune, iar

Adunarea Eparhială îl ia la cunoștință aprobătoare.

**50.** Raportul special al Consiliului Eparhial Nr. 2991/1934 referitor la oferta făcută de banca Victoria pentru răscumpărarea depunerilor fondurilor eparhiale Comisiunea economică prin raportorul său propune, iar Adunarea Eparhială hotărăște :

se amână discuția asupra acestui raport până ce comisia specială emisă de Adunarea Eparhială din 1933 își va depune raportul său.

**51.** În privința cererii dlui deputat Dr. Lucian Gh. Gheorghievici de a se achita de către eparhie dîrurile și speșele de călătorie ale delegațiilor eparhiei noastre la Congresul național bisericesc: Adunarea Eparhială hotărăște :

ca cererea să se transpună la Congresul național bisericesc.

**52.** Propunerea părintelui protopop Petru Marșieu pentru comemorarea memorandiștilor se transpune comisiei organizatoare.

Terminându-se ordinea de zi înaltul Prezidiu anunță ședința următoare pentru azi 17 orele când se vor pune la ordinea zilei restul rapoartelor comisiunilor Adunării Eparhiale.

Ședința se ridică la orele 13.30.

Președinte:

† (ss) Grigorie

Episcop.

S. cretar :

(ss) Sava Tr. Seculin.

Cețiți și răspândiți:

»Biserica și Școala«

# Românismul la umbra Crucii.

De Dr. Pompiliu Puticiu  
referent județean.

(Urmare și fine)

Această evlavie la Români, căpătată dela biserică și școalele mănăstirești se poate observa și în literatură nouă. Ca o frumusețe de raritate citez ca expoziția „Dan căpitan de plai” de Vasile Alexandri, din care rezultă cu prea multă splendoare religiozitatea și patriotismul românesc, cu care acest Dan fiind înzestrat, e pus să apere granța română de năvălirile păgâne prin veacul XV. Grație acestor însușiri, când e chemat la luptă, Dan astfel se roagă lui Dumnezeu înălțându-și privirea la cer:

„O Doamne, Doamne sfinte, mai dă-mi zile de traiu,  
„Pân ce voiu strivi toți lupii, toți șerpii de pe plai,  
„Fă Tu să-mi pară, numai atunci, paloșul greu,  
„Când inima înceta-va să bată'n pieptul meu...”

„Apoi el strânge chinga pe sdravenele-i șale,  
„Își face o Cruce, pleacă, și se coboară'n vale...”

Iar patriotismul lui Dan se evidențiază din cuvintele, pe care el le rostește după ce astfel i se promisese să fie eliberat de către tătarul care-l prinse în captivitate:

„Și vreu — zise tătarul — cu daruri multe pe tine a te ierta,  
„De vrei tu să te lapezi, acum, de legea ta!”

La care cuvinte, Dan răspunde ca acel Policarp despre care amintim:

„Ceahlăul sub furtună nu cade moșunoi,  
„Eu Dan, sub vântul soartei să scad păgân, nu voiu!  
„Deci nu-mi convine viața mișelnic câștigată,  
„Nici pata fără de legi în fruntea mea săpată”...

Și termină cu o rugămintă, cu una singură:

„Ghirai, mă lasă, lasă, în ora morții grele,  
„Să mai sărut odată pământul Țării mele!...”

Iată, numai o poezie și indestul de grăitoare, care pune într-o splendidă lumină patriotismul și evlavia acestui ostaș — tip românesc creat de Vasile Alexandri.

Dan își iubi Țara, — Dan își iubea Legea! — Acest Dan a beut din izvorul Crucii!!

Din o altă poezie, de altfel populară din colecția poetului Vasile Alexandri, din „Movila lui Burcel” se evidențiază și religiozitatea Domnilor români. Domnul Ștefan cel mare văzându-l pe Șolman Burcel lucrând și Dumneca, la plug, îl întreabă nedumerit și nu cu prea mică indignare:

„Cum de te-ai păcătuît, să te-apuci de plugărit,  
„Chiar în zi de sărbătoare, tocmai în timp de închinare?”

Iar, când Domnul aude de sărăcia lui Burcel, îl înzestreaază cu o avere pentru a-l face din nou apărător al Țării și să nu mai păcătuiească lucrând în sărbătorile sfinte.

Dar, de ce am retăcea versul lui Andrei Mureșan, unde scrie:

„Preoți cu crucea-n frunte, căci oastea e creștină,  
„Deviza-i libertatea și scopul ei prea sfânt”...

Iată și aici împărecherea caracteristică în viața de secole a Românilor, a celor două idei surori: libertatea și religiozitatea. Legea și Țara!

Am putea veni cu nenumărate exemple. Nici nu mai stăruiesc asupra faptului, cum dorobanții români, înainte de a pleca în marele război de unirea Neamului, își vârău în sân Crucea păzitoare de rău.

Văzând îndeajuns din cele expuse contribuția Crucii în dezvoltarea statelor, și, în special, ce ne privește, văzând contribuția ortodoxiei noastre în formarea noastră națională, am putea spune, că această credință e din nou în pericol, din cauze multiple, pe care nu mai e loc spre a le înșira aici.

Un nou vrăjmaș ne pândește de dincolo de Nistru!

Reședința lui Petru cel mare azi e Leningrad, iar Moscova, capitala marilor temple ortodoxe, a devenit reședința de combaterea ei.\*

Din nou ne revine sarcina de a străjui, de a sta mereu de veghe, aici, în apărarea Apusului! — Cu ce ne va răsplăti Apusul sacrificiile pe care le aducem în apărarea umanității creștine?..

Dar nu numai credința, ci și statul nostru e în pericol, fie că dușmanul ne ochiește de dincolo de Nistru, fie că din altă parte a frontierei noastre!

În apărarea acestui neam, a acestui stat român întregit, și a acestui dumnezeiești și prea sfinte biserici românești, ni se impune o înfrățire a tuturor celor buni, de un neam și de o lege, spre a ne afirma cu vrednicie în apărarea acestui fecund isvor al nemuririi, care ne dă puterea realizării visului secular. Fie aceasta din parte-mi și o chemare de înregimentarea tuturor Românilor ortodocși în mare legiune a „Frățelii Ortodoxe Române,” care luase de curând ființă și își are organizația și în Arad.

Frății noștri Români de altă religie să știe și ei să se unească întotdeauna cu noi, când interesele naționale o cer, pentru păstrarea marelui și sfântului patrimoniu: Marea Românie!

O asemenea înfrățire însă nu va fi posibilă, numai dacă vom pune la o parte materialismul prea exagerat, trândăvia și prea marea noastră toleranță, și vom trăi mai mult o viață spirituală și activă, cu mai multă căldură între oameni, în scopul apărării credinței și libertății noastre!

„Când după atâtea jertfe ne-am putut realiza și noi acest ideal, zicea înalt Prea Sfințitul Metropolit Bălan într-o cuvântare a sa, santem datorii să prolec-tăm asupra statului nostru național tot devotamentul

\* Ziarele de după sf. Paști aduc vestea, că cu toate prigoanele din Rusia, autoritățile sovietice n-au putut împiedeca în acest an sărbătorirea sf-lor Paști, căci grosul jărânilor a deschis și a umplut bisericile, cântând imnuri de slavă ca în Rusia țaristă. Această însemnă, că oamenii și-au revenit în fire și se apropie din nou de acel isvor, de unde așteaptă mântuire.

ancorat în profunditatea simțirilor noastre religioase și căldura acelor sentimente, de care orice organism tânăr are nevoie, ca să prospereze”.

Acelui, care ar fi să se sustragă dela această prea nobilă și prea sfântă datorie, nu ne rămâne decât să-l aruncăm din ușa altarului blestemul căzut pe „Grul Singer” (din poezia Grul Singer de V. Alexandri):

„Tu proclat, ucigașe, infame paricide!  
 „Tu, pentru care astăzi tot iadul să deschide,  
 „Să nu privești tu cerul și omenirea-n față,  
 „De foc să-ți fie apa, și soarele de ghiată,  
 „Să-ntimpini numai ură, să nu simți decât jale,  
 „Să chemi cumplita moarte, și ea la ta chemare,  
 „Să râdă, să te lase luptând cu a ta mustrare,  
 „Încât s'ajungi tu însuși a te feri de tine,  
 „Prin ultima ta crimă, —uciderea de sine!

Și acest blestem va fi să fie și blestemul întregului Neam românesc!

Dr. Pompiliu Puticleu

referent județean, secretarul

„Frăției Ort. Rom. secția prot. Arad.

## INFORMAȚIUNI.

**Personale.** *Vinert în 18 l. c. P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, a plecat la București, pentru a participa la reînnoirea rămășițelor pământești ale martirului neamului și Bisericii noastre Constantin Brâncoveanu. P. S. Sa va mai lua parte la ședințele sf. Sinod permanent, la ședințele Consiliului Central bisericesc și la ședințele Casei de pensii.*

**P. S. Sa Episcopul Grigorie la Timișoara.** P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, însoțit de părintele consilier Păcălăuș, a participat Sâmbătă în 12 Mai, a. c. la expoziția aranjată de orașul Timișoara sub titlul „Săptămâna Timișorel”. În sala Camerei de comerț, unde erau înfrunite autoritățile din Metropola Banatului, P. S. Sa a rostit o remarcabilă vorbire.

**P. S. Sa Episcopul Grigorie, la Jurământul recruților.** Duminică în 13 Mai a. c. noii recruți din garnizoana Arad, au depus jurământul de credință către tron și patrie. Jurământului i-a premers un scurt serviciu divin pe platoul din fața bisericii din cetate. Și aici P. S. Sa Episcopul nostru a rostit o admirabilă cuvântare către noii recruți, despre datorințele lor față de M. S. Regele Carol al II-lea, față de țară părinți și credința noastră ortodoxă.

Doamnă română, harnică, cinstită, deplin sănătoasă, să știe bine găti, se angajează econoamă la Internatul Diecezan de fete.

## Bibliografie.

„Flori din Grădina sufletelor”  
 un volum de 540 pagini scris de P. Sf. Episcop Grigorie al Aradului.

Volumul relevă o parte din munca fără

preget a P. Sf. Episcop Grigorie. Conține predici și pastorale nepublicate până acum în volum și diferite cuvântări, articole și studii din ultimul an de activitate episcopescă, precum și unele predici dela începutul păstoriei Sale episcopale.

Cine se găsește în păstoria sufletelor nu se poate dispensa de această carte utilă, actuală și deschizătoare de orizonturi creștine.

Problema națională, sub aspect creștin, creștinismul și cultura și alte probleme sunt deslegate aici, iar portretele captivante despre mulți bărbați distinși ai neamului sunt adevărate flori sufletești. Cartea cuprinde sugestii și inspirații creștine de o mare actualitate, iar varietatea temelor este cuceritoare.

Ea conține vorbiri captivante la Ziua Eroilor și la alte prilejuri naționale și culturale, cari prin aceasta sporesc considerabil valoarea incontestabilă a acestei cărți. Prețul unui exemplar 150 lei, plus porto poștal 15 lei. Se poate procura la Librăria Diecezană din Arad, cum și la Librăriile mai mari din capitală și provincie.

Merinde pentru sufletele credincioase, predici lucrute de P. C. Sa Păr. Dr. Andrei Buzdug, profesor la Academia teologică ort. din Cluj. Predicile acestea, de 224 pagini, au obținut aprobarea Consiliului eparhial ort. rom. dela Cluj cu Nr. 5454/1933. Fiind ele de bun ajutor și preoților noștri, le recomandăm și din partea noastră. Prețul lor este de 100 Lei exemplarul, și se găsesc la Librăria noastră diecezană.

\* \* \*

În săptămâna aceasta a ieșit de sub tipar colecția de: „**TREI LITURGHII**” pentru cor de bărbați și un **studiu despre specificul românesc în cântarea bisericească**, de prof. **Corneliu Givulescu**.

Sfânta Episcopie Ortodoxă Română a Aradului.

Nr. 3447 | 1934.

## Comunicat.

În conformitate cu adresa Sfântului Sinod Nr. 664 | 1934 dispunem, ca în toate bisericile din cuprinsul Eparhiei Aradului să se facă colecte pentru tuberculoși în zilele de 27 și 28 Mai a. c. (Duminică și Luni Rusaliilor).

Sumele adunate se vor trimite de fiecare protopop — Casieriei Consiliului eparhial Arad cu provocare la ordinul de față, indicându-se neapărat că sunt „*pentru tuberculoși*” — iar

tabloul comunelor arătând că dela fiecare comună bisericească câți bani s'au strâns, — se va nainta Consiliului eparhial.

Arad, 12 Mai 1934.

Consiliul Eparhial ort. rom.  
Arad.

## Parohii vacante.

Conform rezoluțiunii Ven. Nr. Consiliu Eparhia 3172/1934 se publică concurs pentru îndeplinirea parohiei Bănești cu filiala Cristești, devenită vacantă prin strămutarea fostului paroh Alexandru Gligori. Termenul concursului este de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Venitele acestei parohii sunt:

1. Birul legal.
2. Stolele legale.
3. Intregirea de salar dela Stat.

Casă parohială nu este. De locuință se va îngriji alesul preot.

Parohia este de cl. III. (treia).

Alesul va avea să catehizeze la școlile primare de Stat din Bănești și Cristești, fără altă remunerație și să achite regulat impozitele după beneficiul său din parohie.

Cererile de concurs însoțite de actele justificative, adresate Consiliului parohial ort. rom. din Bănești-Cristești județul Arad, se vor înainta Oficiului protopopesc ort. rom. din Hălmgău; iar reflectanții, cu stricta observare a §-ului 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. bisericii din Bănești și Cristești, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorice.

ss. *Alexandru Gligori*                      ss. *Teodor Popoviciu*  
preș. Cons. par.                              notarul Cons. par.

In înțelegere cu: ss. *Ștefan Bogdan*  
2—3    protopop.

## Concurs.

Comitetul protopopesc a Românilor ortodocși din Ungaria publică concurs pentru îndeplinirea postului de protopop pentru parohiile ort. rom. din dieceza Aradului și a Orăzli-Marl aflătoare pe teritoriul Ungariei și organizate în „Protopopiatul Românilor ortodocși din Ungaria“ cu sediul în Giula, cu termen de 30 de zile, începând dela prima apariție în organele oficiale „Biserica și Școala“ și „Legea Românească“.

Venitele legate de acest post sunt — pe lângă venitul parohiei de clasa I a parohiei centrale din Giula, orașul-mare românesc, — dela fiecare parohie 2 tileri de suflet, din care sumă preliminară la fiecare parohie și încasată protopopul va acoperi și spesele cancelariei protopopești;

Aspiranții la acest post vor produce toate actele și certificatele recerute prin concluzul congresual Nr. 111/1888.

Concurenții vor produce și act, că sunt supuși ungari.

Toate actele și documentele de concurs sunt a se înainta comisariatului Petru Mândruțau încredințat cu

Tiparul Tipografiei Diecezano Arad.

actul alegerii de protopop, Giula, strada Pap Nr. 11. Dat din ședința comitetului protopopesc a Românilor ortodocși din Ungaria, ținută la 11 Mai, 1934.

Comitetul protopopesc ort. rom.  
din Ungaria.

## Publicație de licitație.

Consiliul parohial ortodox român din comuna Agriș, județul Arad, publică licitație pentru zidirea bisericii în valoare de 1,250,000 Lei conform planului și devizului întocmite de arhitect Rafiroiu S.

Licitația se va ține în ziua de 31 Mai 1934 ora 14 în localul școlii de Stat.

Planurile, devizul și condițiunile de licitație se pot vedea zilnic la Oficiul parohial între orele 9—12.

La licitație pot lua parte numai ingineri și maestri constructori.

Garanța va fi de 5% în efecte de Stat sau bani numerar.

Ofertele se vor face numai pe blanchetele tipărite ce se găsesc la Oficiul parohial.

Președintele consiliului  
Romul Motorca

Nr 1148-1934.

## Concurs.

Pentru catedra de *Apologetică-Dogmatică* la Academia de teologie ort. română din Oradea, devenită vacantă prin alegerea profesorului Dr. Vasile Lăzărescu de episcop la Caransebeș, se publică concurs cu termen de 30 zile (până la data de 15 Iunie 1934) în următoarele condițiuni:

1. Salarul cu accesoriile se va plăti în întregime din bugetul Min. Instrucțiunii și a Cultelor, din suma ce se acordă anual Academiei noastre de teologie. Consiliul Eparhial nu ia nici o garanție pentru achitarea salariului.

2. Numărul obligator de ore este de 10 (zece) la săptămână.

3. Cel ales, întru cât nu este titular-definitiv, va funcționa timp de 3 ani ca profesor titular-provizoriu. După acest stagiu va putea fi definitivat, însă numai dacă va fi hirotonit.

Reflectanții la acest post își vor înainta cererile adresate către P. Sf. Episcop, până la data de 15 Iunie 1934, alăturând următoarele documente:

1. Act de botez dovedind că sunt ort. români și cetățeni români.

2. Diplomă de bacalaureat de liceu și cea de doctor în teologie dela o facultate de teologie ortodoxă.

3. Curriculum vitae.

4. Certificat despre serviciile îndeplinite dela terminarea studiilor universitare până azi.

5. Lucrări literare.

Oradea, din ședința în secțiuni unite, ținută în 28 Aprilie 1934.

(1—3)    Consiliul Eparhial ort. român

Red. responsabil: Protopop SIMION STANA